

FI lausuntopyyntö VV

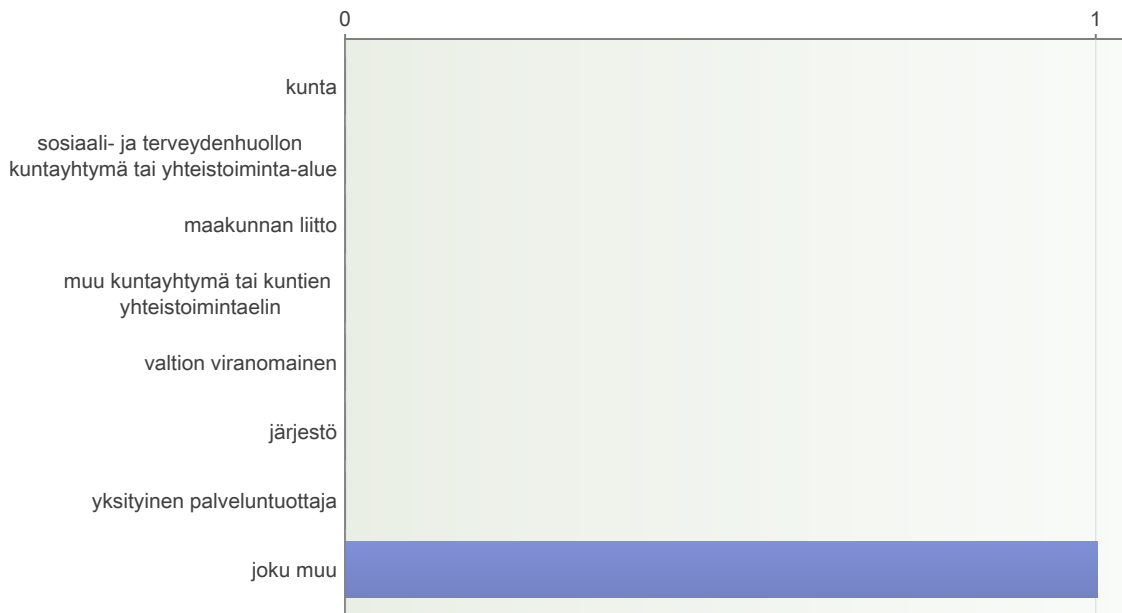
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Oulunkylän sairaskotisäätiö	Katja Ilvonen, toimitusjohtaja	Katja Ilvonen, katja.ilvonen@okks.fi, p. 050 3004089, Oulunkylän kuntoutussairaala, Käskynhaltijantie 5, 00640 Helsinki	15.3.2017	Oulunkylän sairaskotisäätiön hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

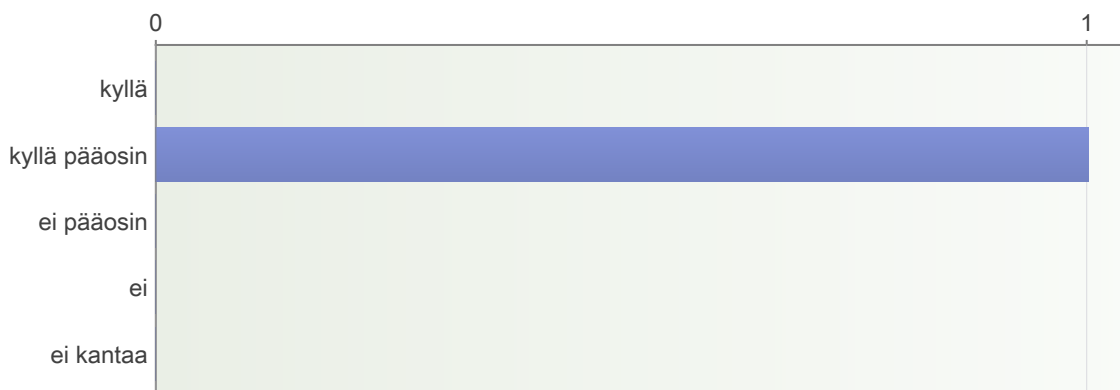

Avoimet vastaukset: joku muu

- Kuntakonserniin kuuluva säätiö

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

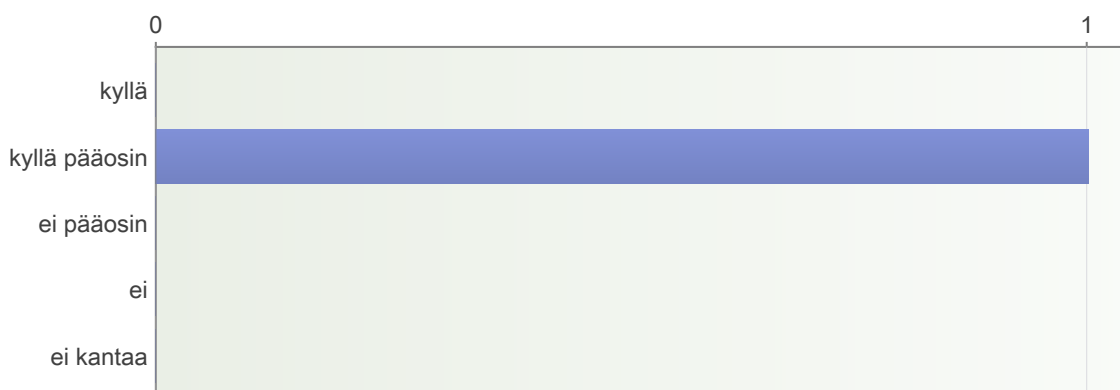

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

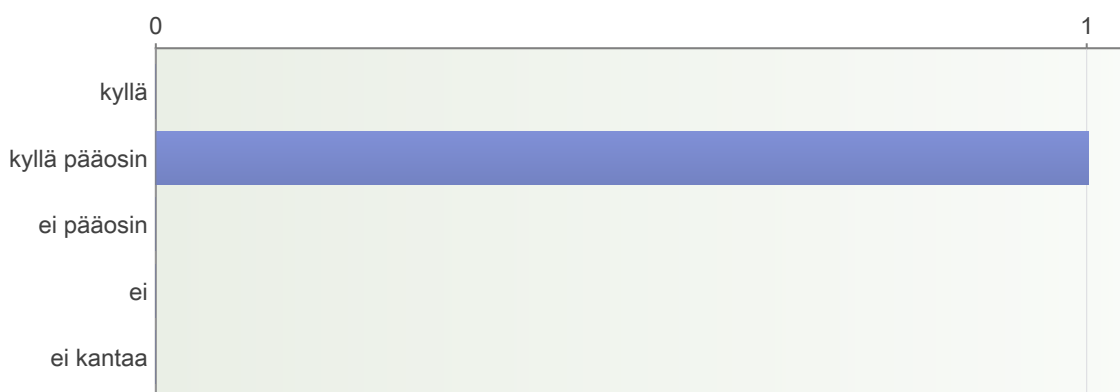

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

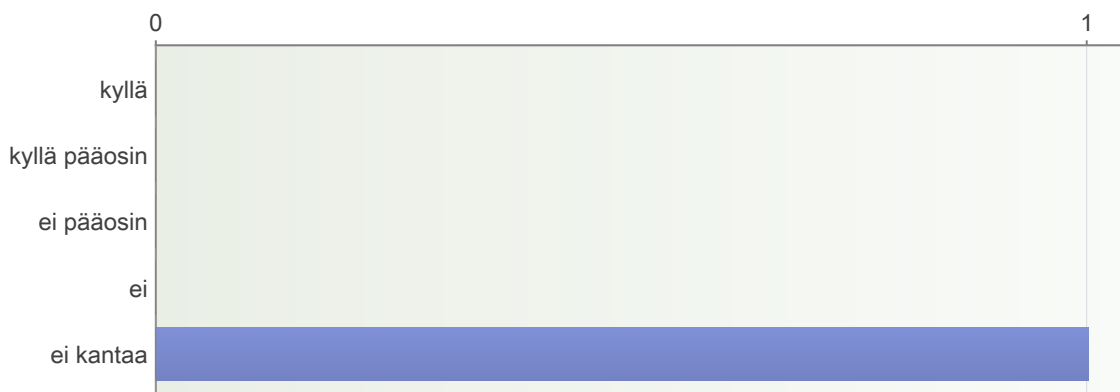

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

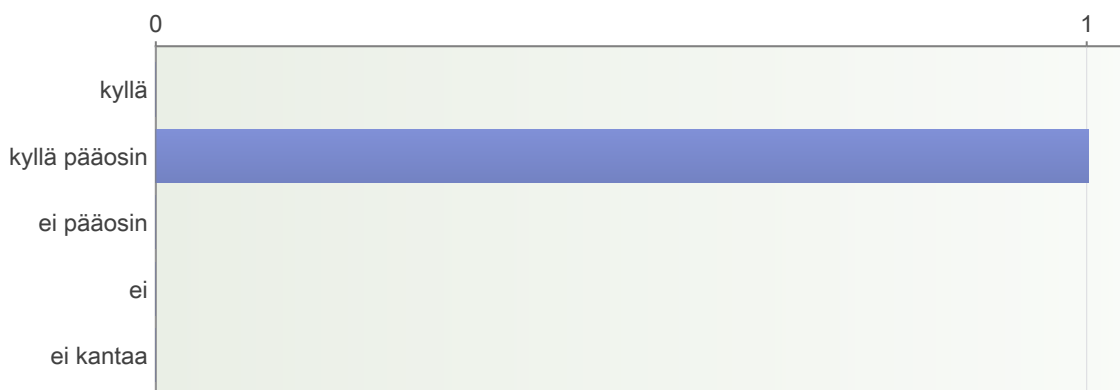

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

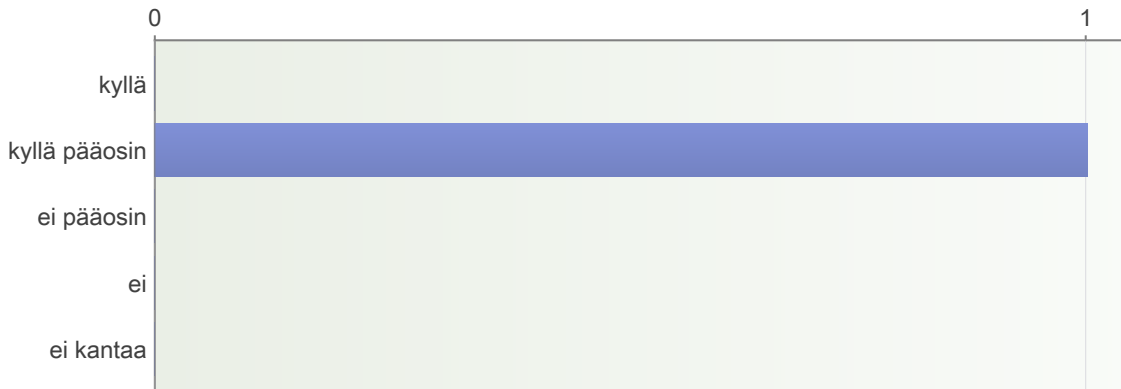

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

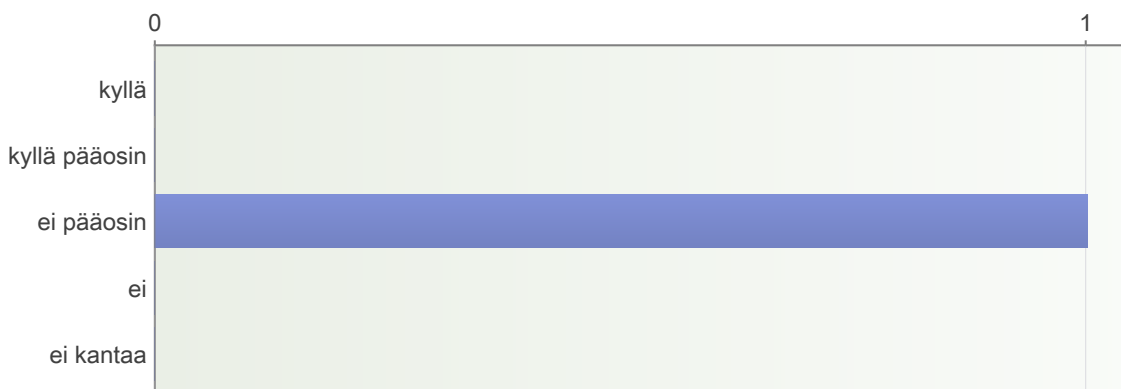

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

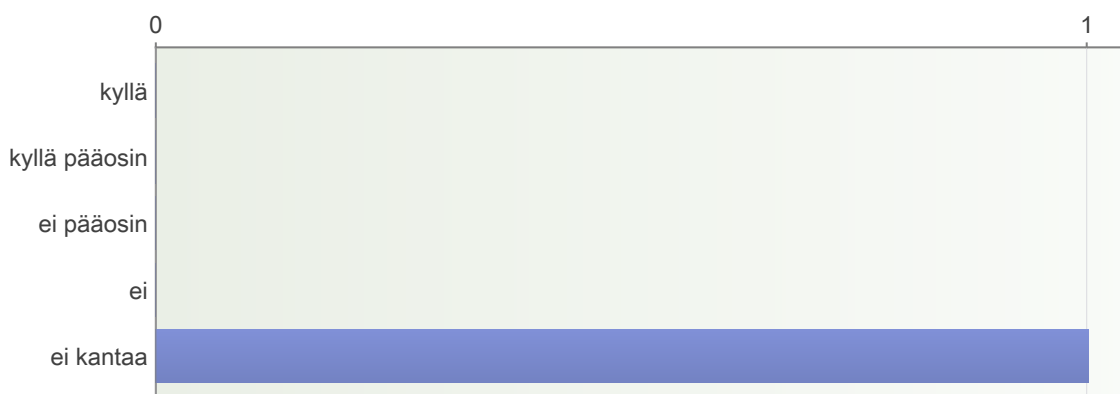
Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

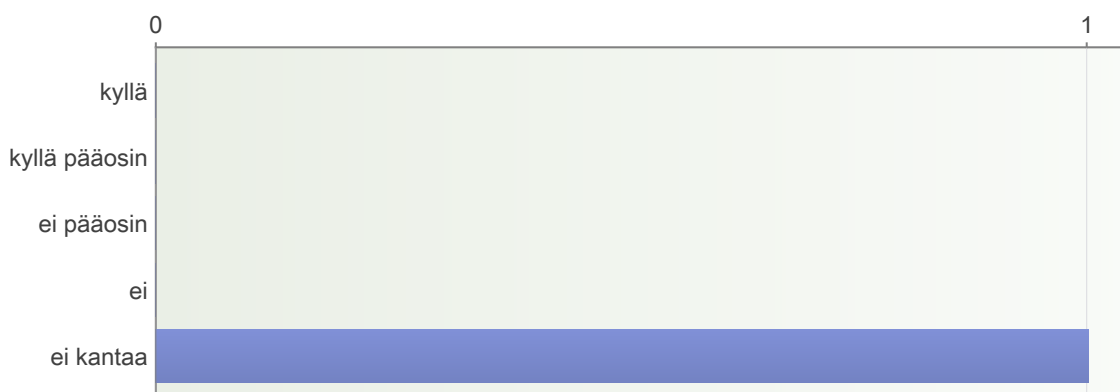

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

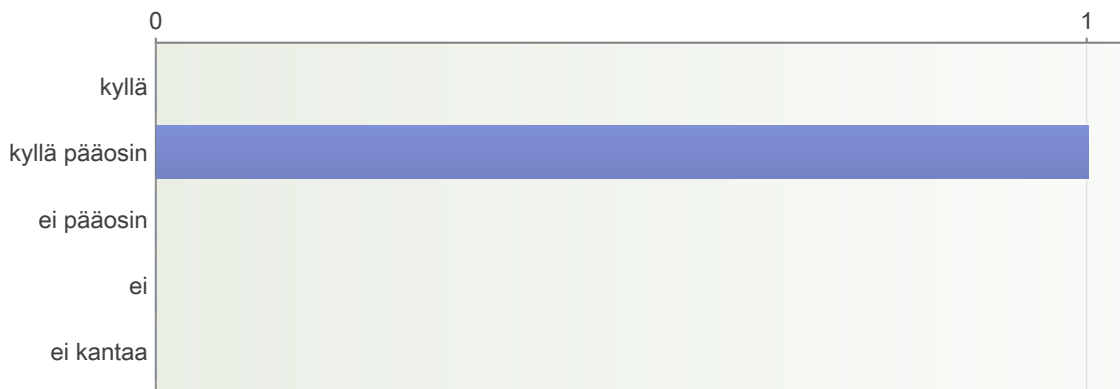

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

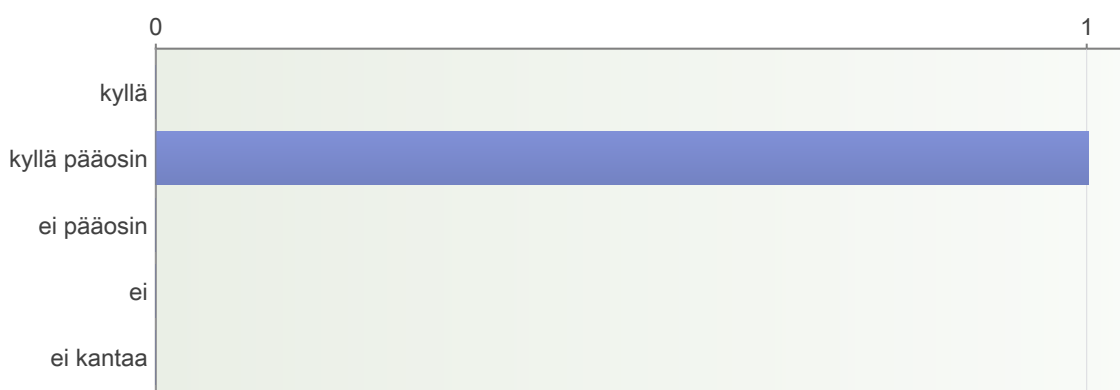

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

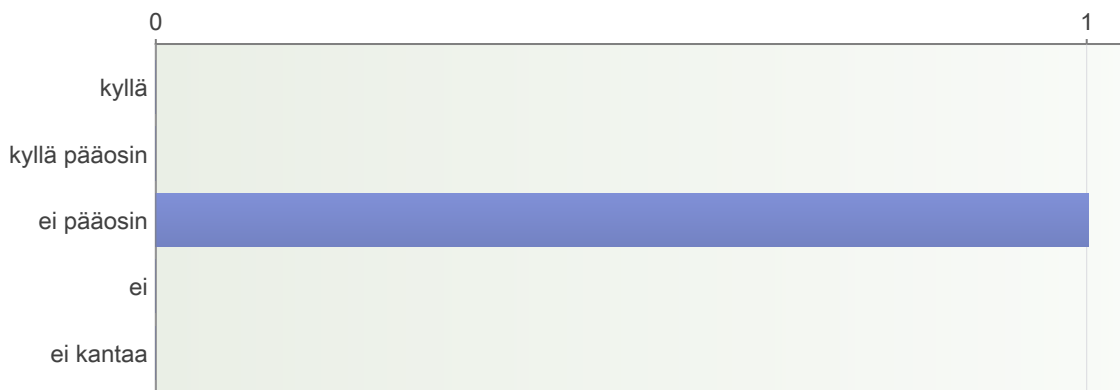

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 5 luku Asiakasseteli

21 § Asiakassetelillä annettavat palvelut

Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että maakunnan olisi päätettävä ne muut kuin suoran valinnan palveluihin kuuluvat sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää asiakasseteliä.

Asiakassetelillä tarjottavia palveluja olisi tarjottava riittävässä määrin valinnanvapauden toteutumisen näkökulmasta, ja vähimmäistasona pidetään, että 15 prosenttia kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä.

Maakunta voi ottaa huomioon alueellisen ja valtakunnallisen palveluntarjonnan asiakassetelin käyttökohteiden tarkemmassa määrittelyssä, ja tällöin voidaan poiketa perustellusta syystä asiakassetelin piirissä olevien palveluiden vähimmäistasosta. Terveystieteidenhuollossa asiakasseteliä käytettäisiin maakunnan liikelaitoksen vastuulla olevissa kiireettömissä erityistason palveluissa, ja tässä on mainittu kuntoutuspalvelut, mukaan lukien apuvälinepalvelut.

15 % on siis asetettu vähimmäismääräksi. Muun muassa terveydenhuollon palveluista kuntoutuspalveluja tuotetaan tällä hetkellä hyvin monen tuottajan toimesta ja pirstaleisesti. Esimerkiksi monialaista geriatrista kuntoutusta tuotetaan kunnallisissa sairaaloissa, kunnat tilaavat ostopalveluna yksityisiltä tuottajilta tai omilta kunnan in house -tuottajilta. Lisäksi KELA tuottaa merkittävän määrän pääsääntöisesti alle 65 vuotiaiden aikuisten kuntoutuksesta.

Niiden terveyspalveluiden tuottajien, jotka tuottavat muita kuin suoran valinnan palveluja, mahdollisuus olisi tuottaa asiakasetelillä tuotettuja palveluja. Erityisesti suurissa maakunnissa monia terveydenhuollon palveluja, kuten geriatristia monialaisia kuntoutuspalveluja tuotettaneen maakunnan liikelaitoksen omassa yhtiöittämissä toiminnassa. Tällöin voi olla, että pienempien yksityisten, erityisesti kapeammin erikoistuneiden toimijoiden tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä (esimerkiksi geriatriseen monialaiseen kuntoutukseen erikoistunut

toimija, jonka tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä, vaan 15 % asiakasetelillä tarjottavista palveluista on jotain muuta sote-palvelua). Tällöin myös asiakkaan valinnanvapautta kaventaa jonkun tietyn palvelun puuttuminen kokonaan asiakasetelillä saatavista palveluista.

Tämä voi liittyä myös 24 §:n mukaisesti henkilökohtaisella budjetilla tuotettaviin palveluihin, mikäli maakunta päättää käyttää henkilökohtaista budjettia muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden muiden kuin suoran valinnan palveluihin kuuluvien palvelujen järjestämiseen. Toisaalta henkilökohtaisen budjetin palvelut ja ohjautuminen on kirjattu lakiluonnokseen hyvin epäselvästi.

30. 10b. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

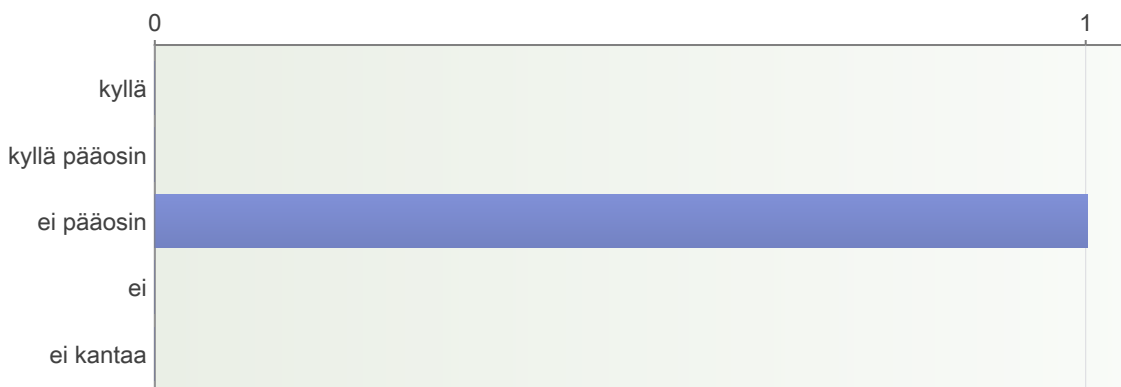

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakasetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

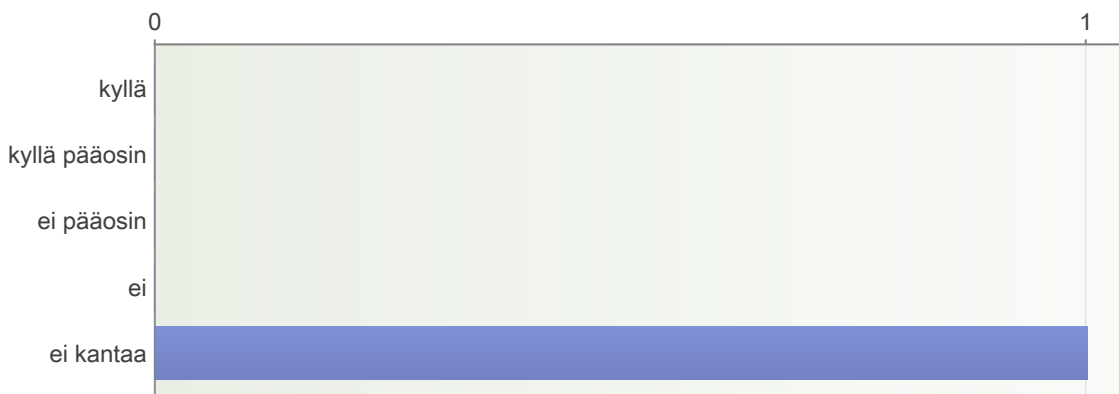
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Samat perustelut ja viittaus vastauksemme kohdassa 10a. (Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?)

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos perusteluineen on melko epäselvä henkilökohtaisen budjetin palveluihin ja ohjautumiseen liittyen.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

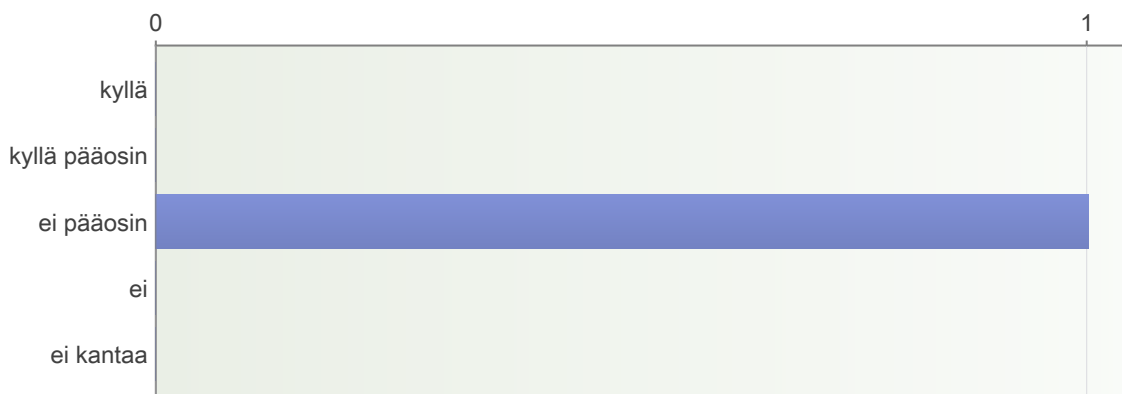

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 1 luku Yleiset säännökset, 2 § Määritelmät:

Palvelun tuottajalla tarkoitetaan maakuntalain 52 §:ssä tarkoitettua maakunnan liikelaitosta sekä osakeyhtiötä ja muuta yhtiötä, yhteisöä, yhdistystä, osuuskuntaa, säätiötä ja itsenäistä ammatinharjoittajaa, joka tuottaa maakunnalle tämän lain mukaisen valinnanvapauden piiriin kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Palveluntuottajiksi voivat ilmoittautua kaikki 29 §:ssä säädetyt palvelun tuottajia koskevat vaatimukset täyttävät ja palveluntuottajalain 10 §:n mukaisessa palveluntuottajarekisterissä olevat tuottajat.

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisen uudistukseen liittyvien lakien valmistelussa on linjattu ehdottomasti, etteivät kunnat voi olla mukana sote-palveluiden tuotannossa, vaikka osa kunnista on pitänyt esillä mahdollisuutta, jonka mukaan kunnat voisivat jatkossakin olla mukana sote-tuotannossa omistamiensa yhtiöiden kautta.

Sosiaali- ja terveystalveluiden tuottajina on tällä hetkellä säätiöitä, jotka kuuluvat kuntakonserniin. Ehdotuksesta ei käy ilmi ja epäselväksi jää, voivatko kuntakonserniin kuuluvat säätiöt toimia jatkossa sosiaali- ja terveystalveluiden tuottajana. Omaisuuden siirrot eivät koske säätiöitä. On kuitenkin säätiöitä, joissa sääntöjen mukaan kunnalla on yhden tai useamman tai kaikkien hallituksen jäsenten nimittämisoikeus ja näin kunta toteuttaa näissä säätiöissä omistajaohjausta hallituksen kautta. Tällaisia säätiöitä toimii myös kunnan in house- eli sidosyksikkönä (toiminnalliset, verovelvolliset säätiöt, joilta puuttuu yleishyödyllisyyden status). Mikäli kuntakonserniin kuulumisen tai kuntien oikeus nimittää sote-palveluita tuottavan säätiön hallituksen jäseniä olisi este kyseiselle säätiölle toimia jatkossa sosiaali- ja terveystalveluiden tuottajana, joutuvat säätiöt huomiomaan asian säännöissään, ja valmistelemaan ja toteuttamaan sääntömuutoksen koskien hallituksen jäsenten nimittämisoikeutta. Toisin sanoen kunnat joutuisivat luopumaan kuntakonserniin kuuluvista säätiöistä varmistaakseen säätiön toimintaedellytyksen sosiaali- ja terveystalveluiden tuottajana sote-uudistuksen jälkeen.

Asia vaatii selkiyttämistä lakien jatkovalmistelussa, sillä em. kuntakonserniin kuuluvien säätiöiden roolin valmistelu maakunnan monituottajamallissa ei ole mahdollinen ennen tämän kysymyksen selvittämistä.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

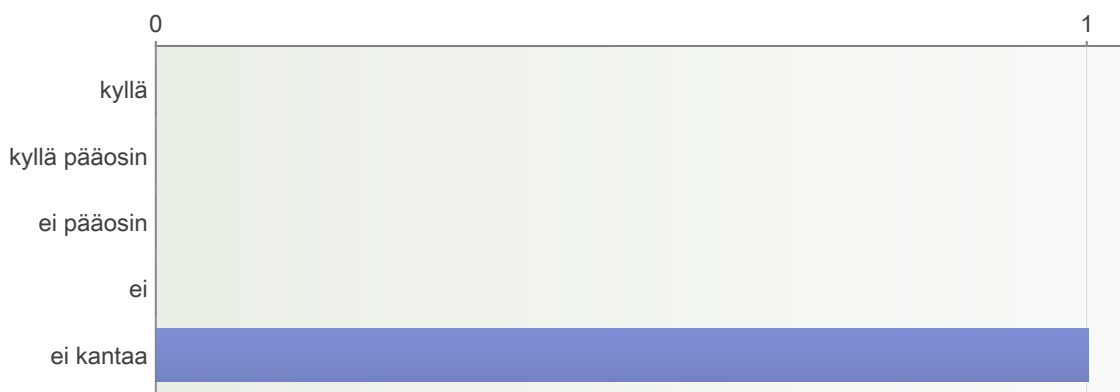
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

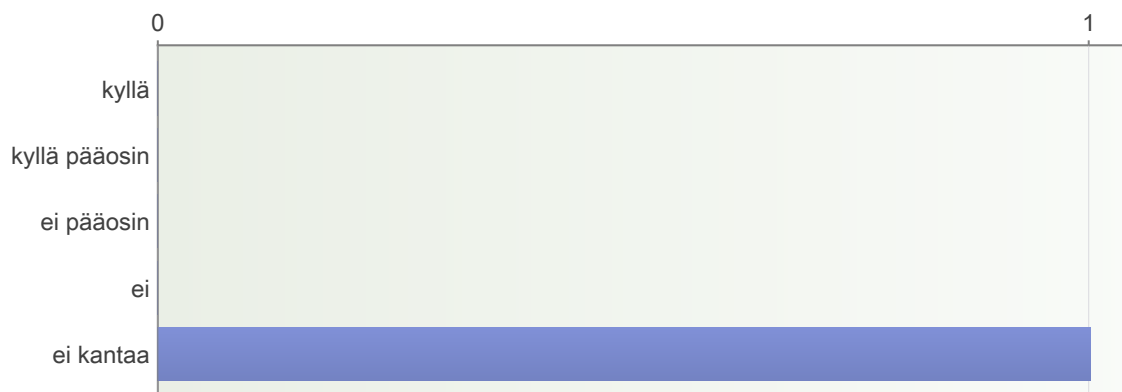

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

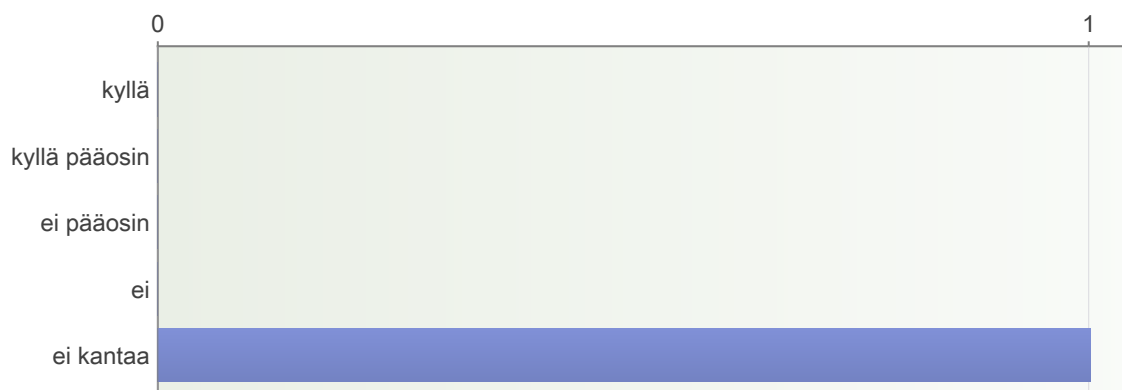

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

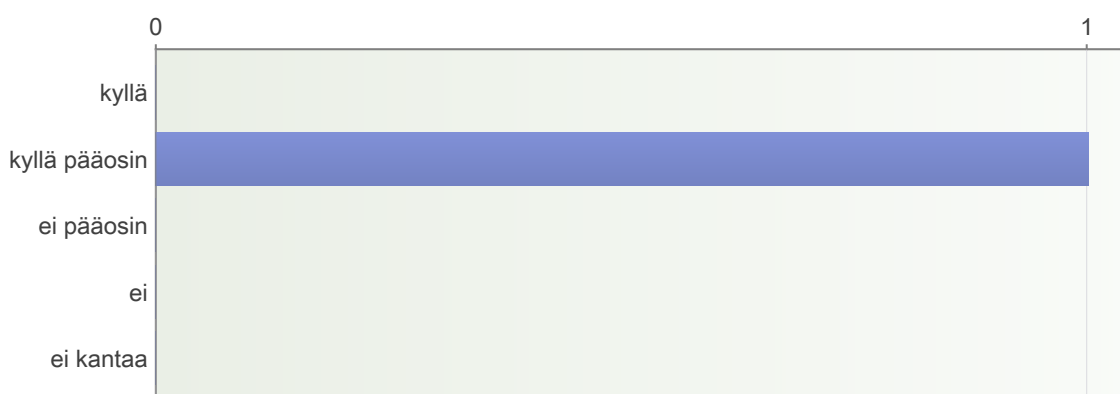

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

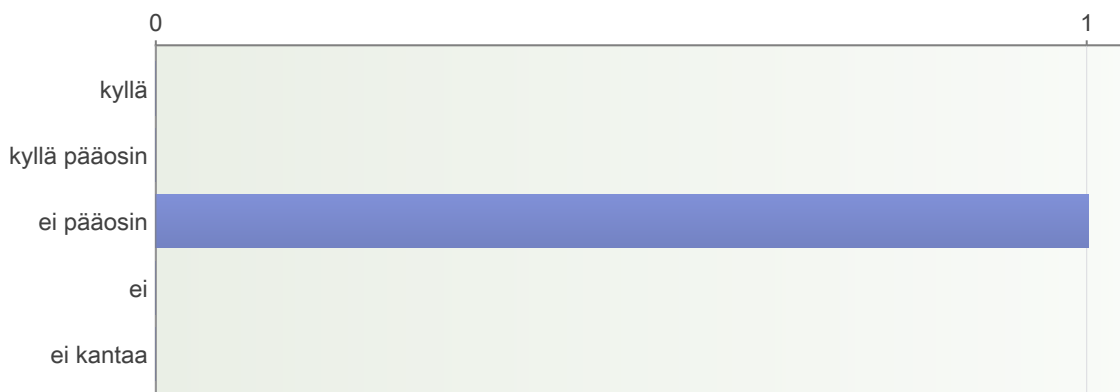

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Osin samat perustelut ja viittaus vastauksemme kohdassa 10a. (Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?)
Eli: Niiden terveyspalveluiden tuottajien, jotka tuottavat muita kuin suoran valinnan palveluja, mahdollisuus olisi tuottaa asiakasetelillä tuotettuja palveluja. Nämä voivat olla juuri pieniä toimijoita. Erityisesti suurissa maakunnissa monia terveydenhuollon palveluja, kuten geriatrisia monialaisia kuntoutuspalveluja tuotettanees maakunnan liikelaitoksen omassa yhtiöittämissä toiminnassa. Tällöin voi olla, että pienempien yksityisten, erityisesti kapeammin erikoistuneiden toimijoiden tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä (esimerkiksi geriatriseen monialaiseen kuntoutukseen erikoistunut toimija, jonka tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä, vaan 15 % asiakasetelillä tarjottavista palveluista on jotain muuta sote-palvelua). Tällöin myös asiakkaan valinnanvapautta kaventaa jonkun tietyn palvelun puuttuminen kokonaan asiakasetelillä saatavista palveluista.

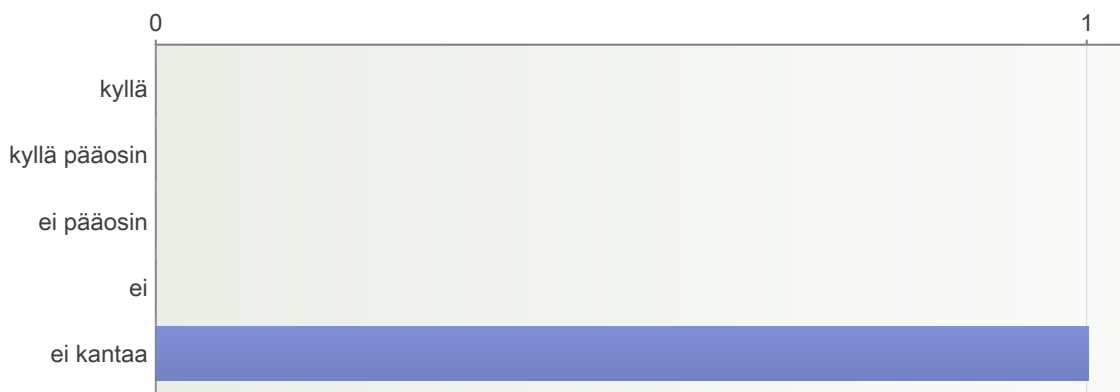
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Mahdollisuus valita ja vaikuttaa on kannatettava asia ja parhaimmillaan sitouttaa omaan hoitoon.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

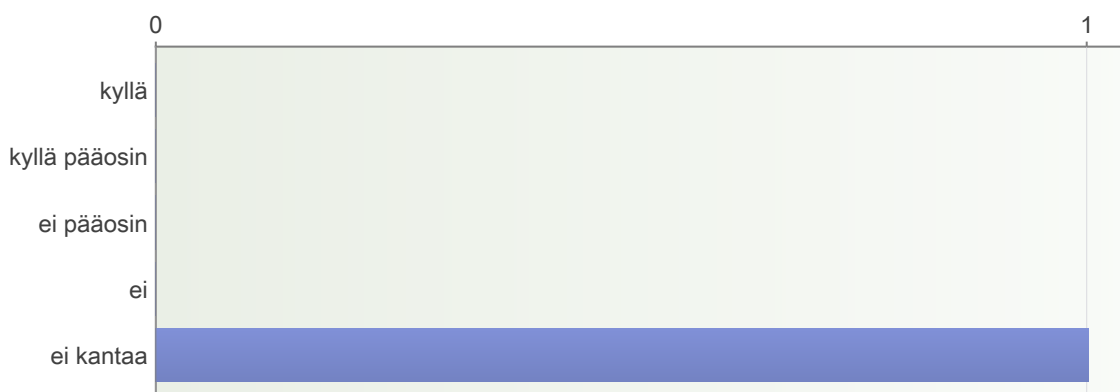

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Viittaus vastauksemme kohtaan 10a, 10c ja 18b:
Niiden terveystaluiden tuottajien, jotka tuottavat muita kuin suoran valinnan palveluja, mahdollisuus olisi tuottaa asiakasetelillä tuotettuja palveluja. Erityisesti suurissa maakunnissa monia terveydenhuollon palveluja, kuten geriatrisia monialaisia kuntoutuspalveluja tuotettanees maakunnan liikelaitoksen omassa yhtiöittämissä toiminnassa. Tällöin voi olla, että pienempien yksityisten, erityisesti kapeammin erikoistuneiden toimijoiden tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä (esimerkiksi geriatriseen monialaiseen kuntoutukseen erikoistunut toimija, jonka tuotantoa ei tilata lainkaan asiakasetelillä, vaan 15 % asiakasetelillä tarjottavista palveluista on jotain muuta sote-palvelua). Tällöin myös asiakkaan valinnanvapautta kaventaa jonkun tietyn palvelun puuttuminen kokonaan asiakasetelillä saatavista palveluista.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sotainvalidien ja rintamaveteraanien palveluja koskeva asia.
Sotainvalidien sotilasvammalain mukaiset palvelut myöntää ja rahoittaa Valtiokonttori (Suomen sodissa vammautuneet tai sairastuneet henkilöt sekä heidän puoliset, lesket tai muut omaiset, sekä ennen vuotta 1991 asevelvollisina ja YK-joukoissa vammautuneet). Lisäksi Valtiokonttori myöntää vuosittain rintamaveteraanien kuntoutukseen määrärahan, jolla kunnat järjestävät oman kuntansa rintamaveteraaneille kuntoutusta sekä kotona asumista tukevia palveluita (laki ja asetus rintamaveteraanien kuntoutuksesta).
Valtiokonttori myös määrittää palveluiden laatuksiteerit sekä kilpailuttaa tuottajat. Nykyinen voimassaoleva sopimuskausi päättyy kuluvan vuoden lopussa ja Valtiokonttori kilpailuttaa kevään 2017 aikana tuottajat ja uudet sopimukset tulevat voimaan 1.1.2018, sopimuksen kesto vielä avoin (tähän saakka ollut 2+2 vuotta). On syytä huomioida, että näiden kahden eri lain piirissä olevan ryhmän (sotainvalidit ja rintamaveteraanit) palvelut ovat hyvinkin erilaiset ja ohjautuvat eri tavoin – sotainvalidien palvelut ohjaa ja maksusitoumukset tuottajille antaa suoraan Valtiokonttori ja rintamaveteraanien palvelut ohjaavat kunnat ja rahoittavat ne Valtiokonttorin siihen osoittamalla kuntakohtaisella määrärahalta (ns. korvamerkitty määräraha, jonka kunnat joutuvat palauttamaan Valtiokonttorille, mikäli eivät tätä käytä).

Sosiaali- ja terveystaluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvien lakien osalta ei ole tietoa siitä, kuinka vastaavat palvelut järjestetään ja ohjataan jatkossa eli kuinka sote-uudistus tulee vaikuttamaan näiden palveluiden järjestämiseen ja ohjaukseen. Kyseisten palveluiden määräraha on pieni osa koko erittäin suurta sote-palveluiden budjettia, mutta sotiemme veteraanien palveluiden kannalta tärkeä. Valtiokonttorin ohjauksessa sotainvalidien ja rintamaveteraanien palveluiden sisältö on määritelty laatuvaatimuksissa, ja sekä sotainvalidit että rintamaveteraanit ovat voineet itse valita palvelun tuottajan, eli valinnanvapaus on toteutunut esimerkillisen hyvin. Valinnanvapauden toteutuminen ja erityisesti palveluiden ohjautuminen on hyvin tärkeä asia. Sotainvalidien palveluiden ohjaus Valtiokonttorin kautta on toiminut hyvin, ja näin toivotaan tapahtuvan jatkossakin. Rintamaveteraanien kuntoutuspalvelut, mukaan lukien kotiin vietävät palvelut, mahdollisesti hajautuessaan maakuntiin on ilmeinen haaste, joka pahimmillaan vaikeuttaa veteraanien ohjautumista palveluiden piiriin tai heille kuuluvia palveluja jää saamatta. Jo nyt kunnilla on ollut haasteita palveluiden ohjaamisessa ja määrärahaa palautuu kunnilta Valtiokonttoriin. Sotiemme veteraanien määrä vähenee, mutta korvausten piiriin kuuluu myös muita mm. lapsena ja nuorena sodassa vammautuneita sekä sotavankeina olleita, eli nämä nuoremmat ryhmät tarvitsevat lakiin kuuluvia palveluja vielä useita vuosia, ja asia on huomioitava lakia valmistellessa. Toisaalta asia liittyy joihinkin kriisinhallintatehtävissä sekä asevelvollisena vammautuneiden palvelujen rahoitukseen ja järjestämiseen.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.